תשורה

משמחת נישואין

של

יוסף יצחק ושרה

מאראזאוו

ויהי [illegible] שה'
[illegible] בית [illegible]
[illegible] ומחכה [illegible]
[illegible] [illegible] היא
[illegible] הסיבות [illegible]
[illegible].

יום חמישי, כ"ז אדר ב', ה'תשס"ה

בס"ד

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב **יוסף יצחק** שי' עב"ג הכלה מרת **שרה** תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידינו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת – מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ – הכוללת: מכתבי הרבי להולדת החתן ולקראת יום הבר-מצווה שלו; מכתב הרבי להולדת הכלה, ולהורי הכלה לקראת יום חתונתם; מכתב הרבי לאם החתן; מכתב הרבי לסבתו של החתן, הרבנית חוה בעלינאוו הכ"מ; הנחה בפירסום ראשון מדברי הרבי לקבוצת התלמידים השלוחים שחזרו מאוסטרליה, ובהם אב החתן; פרקים נפלאים מחיי סבתו של החתן, הרבנית חווה בעלינאוו הכ"מ, וזכרון לסב החתן הרה"ח שמואל דוד בעלינאוו ע"ה, עם מכתב מהרבי אליו. כמו כן הבאנו כמה מתשובות הרבי שהתפרסמו לאחרונה, ויש בהן הוראה לרבים.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם", בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מה"מ.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

משפחת מאראזאוו	**משפחת כ"ץ**
קראון הייטס	**בורו פארק**

שלום וברכה

לזכרון טוב. ליום כלולת בתי הכלה המהוללה ג'
חי' מושקא תחי' עם בן החתן הרב ר' מנחם מענדל שי'. הנני
בזה לכבד את כל המשתתפים בשמחת לבנו. מקרוב
ומרחוק, בתשורה המוסגרת בזה. העתק מכתב יד
קדשו של הוד כ"ק אדמו"ר [illegible]. אבינו הראשון, רבנו
הגדול [illegible] נבג"מ זי"ע אשר סגולה יהי' [illegible]
[illegible]. בתוכם ידידנו אנ"ש. ה' עליהם יחיו. וכל
אוהבי תורה יחיו.

בשמחה וברכה

[signature]

ישיבה - תומכי תמימים ליובאוויטש"
ב"ה. יד כסלו תרפ"ט. ווארשא.

פרשת [illegible] גם הוא. כי היחס בין החסידים
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] להחסיד ר' [illegible] נע

צילום מהתשורה שחולקה על-ידי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע
בחתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ - י"ד כסלו ה'תרפ"ט

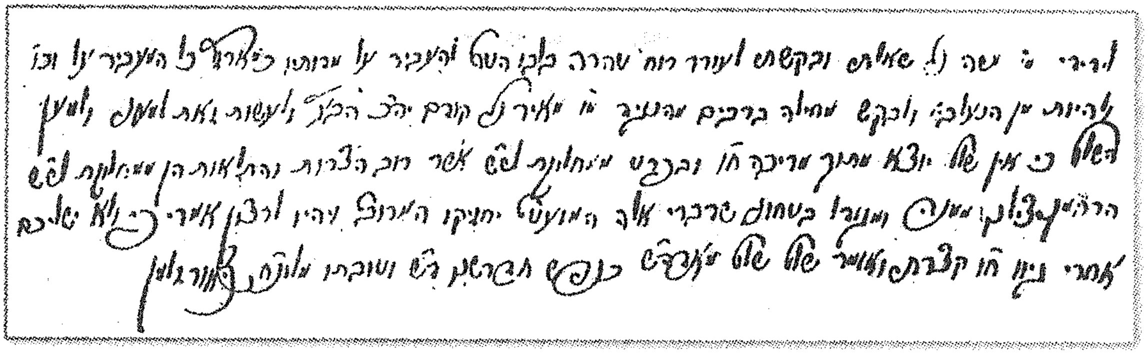

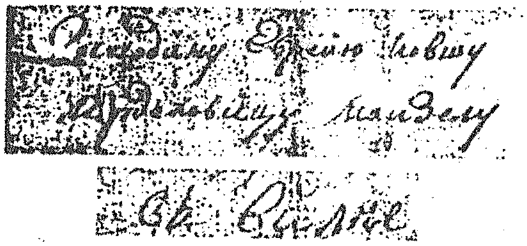

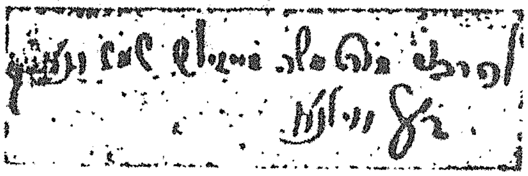

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור] להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולחיות מן הנעלבי[ם] ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השלו[ם] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו ממנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטי[ם] יחזיקו המרובי[ם] ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומו] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש חפיצה] שניאור זלמן

שתי השורות שמימין נכתבו אף הן
- מעבר לדף -
בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן:
להרבני מו"ה משה מייזילש שמש ונאמן דק[הלת] ווילנא

ואילו שלוש השורות שמשמאל,
הכתובות בשפה הרוסית,
נכתבו ע"י אחר:
לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזליש בווילנא.

מכתבי הרבי

לרגל הולדת החתן, ולקראת הבר מצווה

מורוזוב- ברוקלין

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ב"ה, ד' אד"ר תשמ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' צבי הירש ארי' לייב שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן
למזל טוב,

הנה יהי"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו
של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים,
ויגדלו ביחד עם זוג' תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

מאראזאוו- ברוקלין

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

493-9250

ב״ה, כג׳ שבט תשנ״ד
ברוקלין, נ.י.

האברך יוסף יצחק שי׳

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע״ד הכנסו לגיל מצות,

הנה יהי״ר מהשי״ת אשר מבן שלש עשרה למצות
יגדל לבן חמש עשרה וכו׳ כפסק המשנה (אבות פרק
ה׳), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בתורה, בתורת
הנגלה וכן בתורת החסידות ויהדר בקיום המצות.
והשי״ת יצליחו להיות חסיד ירא שמים ולמדן.

בברכה
בשם כ״ק אדמו״ר שליט״א
י.ב.ק.
מזכיר

מכתבי הרבי
לרגל הולדת הכלה,
ולרגל חתונת
הורי הכלה

כץ- ברוקלין

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N. Y. 11213

493-9250

ב"ה, כח' אד"ש תשמ"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' אהרן מרדכי שי' הכהן

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת למזל טוב ונקרא שמה בישראל שרה תי',

הנה יהי"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם זוג' תי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר מנהגנו הוא לאמר גם בלידת בת <u>לתורה</u> ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות יז' א) נשים במאי זכיין באקרוי' כו' באתנוי' כו' ונטרין כו'.

בברכת מזל טוב

כץ- הערצוג- ברוקלין

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ב"ה, ט' סיון תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

האברך הוו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' אהרן מרדכי שי' הכהן
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום יט' סיון הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

מכתבי הרבי

לאם החתן בקשר עם יום ההולדת שלה

בלינוב" יערעם

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
HYacinth 3-9250

ב"ה, כ"ח אייר תשכ"ז
ברוקלין, נ.י.

חנה תי'

ברכה ושלום!

במענה למכתבה מעש"ק בו כותבת אודות יום הולדת שלה,

ובודאי מוסיפה בעניני יהדות ומצות, כציוי תורתנו הק' תורת חיים להעלות בקדש,

ונוסף על העיקר מילוי הציווי" הרי זה גם הצנור והכלי לקבלת ברכות השי"ת בהמצטרך.

ויהי רצון מהשם יתברך שהשי' שנה הבאה עלי' לטובה שנת הצלחה בגשמיות וברוחניות ותבשר טוב בכל האמור.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ולסבתו של החתן, בקשר עם מלאכת השחיטה של בעלה

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

ב"ה, כה' טבת תשט"ז
ברוקלין

מרת חוה תחי'

ברכה ושלום!

אין ענטפער אויף אייער בריף פון 1/6, אין וועלכן איר שרייבט וועגן דער קאנקורענץ אין שחיטה, און אז איינגע פירען זיך אויף -לויט אייער באשרייבונג- ניט ווי געהעריג.

אבער, ווי געווינליך אין א ענין וואו עס איז פראן צווי צדדים, קען מען אין דעם, פון ווייטען און הערענדיג נאר פון איין צד, גאר ניט זאגען. און אין פאריז געפינען זיך דאך מערערע פון אנ"ש, וואלט מען געדארפט אויסקלייבען דריי מענשן, ד.ה. יעדער צד זאל אויסקלייבען פון זיין זייט איין מענשן און די צווי זאלען צוקלייבען זיך נאך א דריטען, און זיי זאלען אויסהערן די טענות פון ביידע צדדים, און דערנאך צושיקען מיר א קאפיע פון זייער פסק. און השי"ת זאל געבען יעדערען בתוך כלל ישראל געזונט און פרנסה און אויך אויספירען זיך ווי חסידים דארפען זיך אויפפירען.

בברכה לבשו"ט,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

מסתם נעמט איר איינטייל אין דער ארבעט פון נשי חב"ד.

מכתב הרבי

לסבתו של החתן, בקשר לבריאותה של אם החתן ובקשר לפעולותיה בהפצת התורה והיהדות

בעלינאוו=פאריז

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ב״ה, ט׳ סיון תשי״ח
ברוקלין

מרת חוה תחי׳

ברכה ושלום!

אין ענטפער אויף אייער בריף פון 24/5, אין וועלכען איר שרייבט וועגען דעם געזונט צושטאנד פון אייער טאכטער חנה תחי׳

בעת רצון וועט מען זי מזכיר זיין אויף דעם ציון הק׳ פון כ״ק מו״ח אדמו״ר זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע, צו דעם וואס זי נויטיגט זיך, און בפרט צום גוטען געזונט און הצלחה אין איר הארעוואניע.

וואס איר שרייבט וועגען דער מיינונג פון דעם דאקטאר אז זי ליידעט פון דער כאו, = דארפטען מאן לויט דער איינשטימיגער מיינונג פון צוויי דאקטוירים, און השם יתברך זאל העלפען עס זאל זיין איר צו רפואה קרובה און רפואה שלימה, און צוזאמען מיט אייער מאן שי׳ זאלט איר האבען פון איר און פון אלע קינדער אייערע, פיל חסידות׳ן נחת.

איר דערמאנט וועגען אייער אינטייל אין דער ארבעט פון נשי ובנות חב״ד, און זיכער וועט איר נאך צוגעבען אין דעם.

און וואס איר שרייבט אז איר האט ניט די נויטיגע כשרונות, זיכער שטימט ניט דאס [illegible], ווארום יעדער איד, סיי מאן און סיי פרוי, קענען טאן אין פארשפרייטונג פון אידישקייט, און בפרט די וועלכע זיינען ערצויגען געווארען צווישען חסידים, און דאס שטיין אין מסירת נפש אין דעם ארט וואו מען איז געווען, וואס דאס גיט א ספעציעל זכות און ברכה. זאל בייסטיין איך און אייער מאן שי׳ צו אנזאגען גוטע בשורות אין דאס אלעם אויבען געזאגטע.

בברכה לבשו״ט

בשם כ״ק אדמו״ר שליט״א
ח. קווין
מזכיר

הנחה משיחת הרבי (בלתי מוגה)

לתלמידים השלוחים שחזרו מאוסטרליה בחודש ניסן תשכ"ט, ובהם אב החתן

ב"ה

כז' ניסן תשכ"ט

דער אריינגייין איז אן ענין כללי בים יעדערע בפני עצמו באר אלץ א כלל.
די צעטלאך וועט מען לייענען בעת רצון אויפ'ן אוהל להמצטרך לכל אחד
אין די ענינים וואס מ'האט געשריבען ולכל המצטרך בכלל בגשמיות וברוחניות.
ס'איז נים נהוג צו געב'ן א יישר כח אויף א מצוה ובפרט אויף א מצוה בגדולה
כזו, ס'איז אבער געווען א הנאה בחת רוח פון דעם וואס מען האט געטאן.
דער אויבערשטער זאל מלא זיין זיין הבטחה אז בעשים מהר ולבו זכים
אלף פעמים ככה מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה.
יעדערע פון אייך – אדער איהר ווערט דאס פאנאנדערטיילען צווישן זיך,
אדער ווי איהר וועט פארשטיין – זאהלט איהר האבען א קישור מיט
אייערע מושפעים אין אויסטראליא און אויך מיט די שלוחים וואס זיינען
דארט יעצט וואס איהר קענט זיי געבען עצות און הוראות ווארום איהר
האט דאך געהאט דעם נסיון אין דעם קענט איהר זיי ארויסהעלפען
אדער ווי ביז יעצט איז געווען אייער(עיקר ענין ?) ושימת לב בהפצת תורה
נים בלימוד התורה עצמה, איז דעם האלב יאהר ביז'ן סיום השנה – ביז
התחלת אלול אדער חצי אלול, זאהלט איהר לערנען בשקידה והתמדה גדול ה
און איהר זאהלט זיך מתיישב זיין מיט די הנהלה בנוגע צו די סדרים
אין דעם.
די וואס מצד בילם אדער הרגש לבם זאלטן בעגין השידוכים, דארף דאס זיי
נים מבלבל זיין זיי זאלן איבערגעבען צו די עלטערן אז מ'מדם זיינען
זיי מוכן צו דערויף, און די עלטערן וועלן דאס שוין מסדר זיין, חוץ
פון די זמנים פון טרעפן זיך אדער ריידען וכו'

דער ענין ההסתדרות קען זיין לאחרי הקיץ(?) אויב ס'דארף זיין אין ממיט'ן
דעם זמן זאל מען מיר שפעטער שרייבן בפרטיות און מ'וועט ענטפערן אויף
דעם אלס א פרט
ולסיים מעין הפתיחה, אז ס'איז געווען א נחת רוח, און דער אויבערשטער
זאהל מקיים זיין זיין הבטחה (אז בעשים מהר ולבו זכים (?))
און מ'זאהל דאס אויסנוצן אז זאלט האבן הצלחה רבה אין לימוד הנגלה
בלימוד התורה אין נגלה און אין חסידות און אין קיום המצות בהידור
ובפרט אין עבודת התפילה און דער אויבערשטער זאהל געבן יעדערן כל המצטרך לו

דבר מלכות

אגרת מכ"ק אדמו"ר מה"מ בעניני דיומא

ב"ה, י"ב אדר ב', ה'תשי"ד

ברוקלין, נ.י.

צו די אידישע פרויען און טעכטער און צו נשי ובנות חב"ד בפרט, ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלום!

אין די קומענדיגע טעג וועלכע פארבינדן פורים מיט פסח, דארף זיך יעדע אידישע פרוי און טאכטער אריינטראכטן אין דעם וויכטיגען חלק וואס די אידישע פרוי האט גענומען אין די דאזיגע ימים טובים, און וואס מען דארף זיך דערפון אפלערנען.

דער יום-טוב פורים, ווי אויך דער יום-טוב פסח, זיינען מחייב די אידישע פרוי אפצוהיטן די ספעציעלע מצוות וועלכע זיינען פארבונדן מיט די דאזיגע ימים-טובים (ווי מגילה, הגדה וכו'), דערפאר ווייל די אידישע פרוי האט גענומען א ספעציעלן פארדינסט און חלק אין די נסים וועלכע האבן פאסירט בימים ההם בזמן הזה.

די מגילה (מגילת אסתר) דערציילט אונז דייטלעך ווי אזוי אסתר האט געהאלפן ברענגען דעם גרויסן נס פאר כלל ישראל, און אויף איר נאמען ווערט אנגערופן דער תענית פאר פורים און די מגילה.

וועגן די גרויסע פארדינסטן פון די אידישע פרויען אין צוזאמענהאנג מיט פסח, זמן חירותנו, ווערט דערציילט אויספירלעך אין מדרש. אין יענע שווערע צייטן פון גלות מצרים זיינען די אידישע פרויען געווען די וועלכע האבן אויפגעהאלטן דעם מוט און בטחון פון די מענער און האבן אויפגעהאדוועט דורות פון טרייע אידן, וועלכע האבן זוכה געווען צו באקומען די תורה אויפן בארג סיני און די אייביקע נחלה, ארצנו הקדושה תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו.

דער אופן ווי אזוי די אידישע פרויען און טעכטער האבן בייגעטראגען צו די גרויסע נסים פון די דערמאנטע ימים-טובים איז ניט געווען דער זעלבער:

אין פאל פון פסח – איז די השפעה און ווירקונג פון די פרויען געווען אנגעווענדעט הויפטזעכלעך אויף דער היים, כל כבודה בת מלך פנימה, דורך צניעות און משפחה לעבן.

אין פאל פון פורים – האט זיך געפאדערט אז די אידישע פרוי זאל לויט דער דרישה און געגוויע אנווייזונג[ע]ן פון גדולי התורה והיראה אויסניצען אין פולער מאס איר מצב און השפעה איינגאנצען לטובת איר פאלק, און זי האט עס געטאן מיט מסירות נפש בפועל, איינשטעלנדיק איר לעבן לטובת דעם קיום פון אונזער פאלק.

די צוויי ימים-טובים – פורים און פסח – זיינען אייביקע צוויי עדות, אז די אידישע פרוי, סיי אין דערהיים סיי אין דרויסן ווען די אומשטענדן פאדערן עס, איז איבערגעגעבן מיט לייב און לעבן פאר תורה און מצוות, טהרת המשפחה, און חינוך הכשר פון די קינדער – די סאמע יסודות פון דעם קיום און גאולה פון אונזער פאלק.

אידישע פרויען און טעכטער! טוט נאך דעםביישפיל פון די נשים צדקניות פון אלע דורות, ווארום אויף אייך און אין אייערע הענט ליגט, אין א גרויסער מאס, דער גורל פון אונזער פאלק.

און אז מ'גיט זיך אפ מיט אן אמת צו דערפילן די ג-טלעכע פליכטן, העלפט דער אויבערשטער, ווי ער האט געהאלפן אסתר'ן, און אלע שוועריקייטן פארשווינדן און ער שיקט זיינע ג-טלעכע ברכות בבני חיי ומזוני רויחא, ובכל טוב גשמי ורוחני.

בברכה,

מנחם שניאורסאהן

אונזער טייערע און ליבע מאמע חוה בעלינאוו

איר יחוס

די מאמע חוה איז געבוירן געווארן צו אירע עלטערן ירחמיאל און חנה גאלדשמידט, אין שטאט וויניגראד (לעבן קיוב).

די מאמע'ס מאמע, **חנה בארמאשאנקא,** איז געווען די טאכטער פון ר' **מאטעלע דער דיין** פון "זוויניגאראטקע". חנה איז געווען א גרויסע בעלהבית'טע און האט זיך געפירט בתכלית הצניעות. זי פלעגט טראגן אויף איר קאפ א "טשיפיק", כדי אז קיין איין איינצקע פון איר האר זאל זיך ח"ו ארויסזען.

ר' נפתלי יוניק דערציילט וועגן דעם זיידע'ן, ר' מאטעלע דער דיין, אז איינמאל האבן די באנדע רשעים "דעניקע פעטלורע" (וואס פלעגן אטאקירן שטעטלך און אויך געהרגעט א סאך אידן) געקומען צום שטאט "זוויניגאראטקע", און ר' מאטעלע איז ארויס אנטקעגן זיי מיט א ספר תורה, באגלייט מיט די אידן פון זיין שול, צווישן זיי אויך ר' נפתלי יוניק. ווען די רשעים האבן געזען ר' מאטעלע מיט דער ספר תורה, האבן זיי אנטלאפן, און אלע מענטשן פון שטאט זיינען געראטעוועט געווארן.

די מאמע חוה פלעגט דערציילן אז ווען איר זיידע, ר' מאטעלע, פלעגט זאגן "יום השישי" פרייטאג צונאכט, פלעגן די ווענט אין הויז זיך טרייסלען. ר' נפתלי יוניק גדיינקט אויך ר' מאטעלע'ס מורא'דיקע "שמע ישראל".

שבת צו מנחה פלעגן די בחורים קומען צו ר' מאטעלע'ס שול דאווענען מנחה און

מעריב, און פאר הבדלה פלעגט ר' מאטעלע זיך אנהאלטן אויף דעם טישטוך אויף וועלכן ער האט געמאכט הבדלה.

ר' ישראל דוב – "בערל דער חזן"

דער מאמע'ס טאטע, ר' ירחמיאל זצ"ל, איז געווען דער אינגסטער זון פון ר' **ישראל דב און פרומע ע"ה גולדשמידט.**

ר' ישראל דוב איז געווען א "חזן שני" אין א גרויסע שול און מען פלעגט אים אנרופן "בערל דער חזן".

איין מאל האט דער איינקל, יצחק (זון פון ר' בנציון) גאלדשמידט געפארן צום זיידן, ר' ישראל דוב. נאך מנחה-מעריב האט ער

געזען אז, אנשטאט עסען וועטשרע, האט דער זיידע זיך אנגעטאן זיינע גאלדענע ברילן, ארויסגענומען די גמרות פון שאפע, און האט זיך אוועקגעזעצט לערנען מיט זיינע זין. אין דער זעלבע צייט איז אויך די באבע געזעצן און געלערנט מיט די טעכטער אין א צווייטן צימער, און ערשט צוועלף ביי נאכט האט מען זיך אוועקגעזעצט איבערבייסן.

דער זיידע ר' בערל איז געווען א טאלנער חסיד און פלעגט פארן צו ר' דוד טאלנער. זיין זון ר' ירחמיאל איז אויך א סאך מאל מיטגעפארן צום טאלנער רבי'ן. איינמאל איז בנציון (ירחמיאל'ס ברודער) אויך מיטגעפארן צום טאלנער, און ס'איז געווארן א רעש אין שטאט. אלע האבן גערעדט אז עס איז אנגעקומען ירחמיאל'ס ברודער.

ווען ר' ירחמיאל'ס עלצטער ברודער, ר' בנציון, האט חתונה געמאכט א טאכטער, זיינען געקומען ר' ירחמיאל מיט זיין ברודער, שמואל אויף דער חתונה. דער באוואוסטער חסיד ר' נחום גאלדשמידט (אייניקל פון ר' בנציון) איז דאן געווען פופצין יאר אלט, און האט זיך מיט זיי פארנומען. ווען ר' נחום איז געגיינגען מיט די געסט אין גאס האבן אלע זיך אפגעשטעלט קוקן אויף זיי, און ספעציעל אויף ר' ירחמיאל. (ער האט געהאט א ספעציעלן הדרת פנים).

דער זיידע – ר' ירחמיאל

ר' ירחמיאל איז געווען דער רב פון שטאט "וויניגראד", און פלעגט זיצן און לערנען יומם ולילה.

ר' ירחמיאל, איז געווארן א "ראחמיסטריוקער" חסיד פון ר' יוחנן ראחמיסטריוקער (דער אינגסטער זון פון ר' מאטעלע טשערנאבלער). ר' יוחנן האט געהאט פיר זין, איין זון איז געווען ר' נחום'קע, און פון אים שטאמען היינט אלע ראחמיסטריוקער חסידים. (ווען דער פריערדיגער רבי איז געווען אין ארץ ישראל, אין יאר תרפ"ט, האט ער במשך פון זיין קורצן וויזיט, דריי מאל באזוכט ר' נחום אין ירושלים.)

ר' ירחמיאל איז אויך געווען א מוהל, אבער האט קיינמאל ניט גענומען קיין געלט פאר א ברית מילה.

ווען עס זיינען נישט געווען קיין שוחטים אין שטאט האט ר' ירחמיאל, אלס רב פון שטאט, זיך אויך פארנומען מיט שחיטה.

מען פלעגט אפט מאל קומען פון דער רעגירונג צו פארשן זיין שטוב. זיי פלעגן קומען מיט גרויסע שפיזן און פלעגן דאס אריינשטעקן אין וואנט זען אויב עס זיינען דארט באהאלטן גאלד צי געלט. אלע אין דער היים האבן געציטערט, און ווען די פארשערס זיינען אוועק האט מען געלויבט ג-ט.

ווען עס איז געווען די פאגראמען אין רוסלאנד, אין די יארן תרע"ז-תרע"ח (1918-1917), און די שטאט "וויניגראד" איז געווען אין א גרויסע סכנה, האבן כמעט אלע אנטלאפן. נאך א קורצן ווילע האבן די איבערגעבליבענע אידן פון שטאט "וויניגראד" געשריבן צו ר' ירחמיאל אז טאמער ער וועט ניט צוריקומען צום שטאט וועלן אידן ח"ו געשטרויכעלט ווערן מיט עסען טרפות. כאטש דער צושטאנד איז געווען זייער מסוכן, פונדעסטוועגן האט ר' ירחמיאל גלייך זיך אומגעקערט צו "וויניגראד" און דארט גע'שחט'ן כדי צו מזכה זיין די אידן מיט כשרע פלייש.

בעת די מלחמה יארן האט מען

ארעסטירט ר' ירחמיאל און אים פארשפארט אין און גאר א קאלטן קעלער. זיין טאכטער חייקע האט געקליבן א סאך חתימות אז ר' ירחמיאל איז אן אמתדיקער מענטש און נישט קיין פארברעכער, האט מען אים באפרייט. ר' ירחמיאל האט דאמאלסט שטארק פארקילט זיינע לונגן, און פון דעם איז ער שפעטער נפטר געווארן אין טאג כ"ו אדר, אין עלטער פון לערך 60 יאר.

ר' ירחמיאל'ס משפחה

ר' ירחמיאל און חנה גאלדשמידט האבן געהאט צען קינדער, זיבן זין: יחיאל-מיכל, יוחנן, יצחק, יעקב, דוד'ל, מאיר'ל, און בערעלע. דריי טעכטער: חי'קע, ציפע, און חוה.

אלע קינדער זיינע געווען גערעטענע בני תורה און מיט א ספעציעלן הדרת פנים.

ווען דער בכור, ר' יחיאל-מיכל, איז געווען אכצן יאר אלט, האט זיין טאטע, ירחמיאל, אים גע'עצה'ט אנטלויפן פון "וויניגראד" צוליב די קריג. יחיאל מיכל איז אנטלאפן ערשט צו רומניא, און פון דארטן אין ארץ ישראל. ער האט זיך באזעצט אין חדרה, וואו ער איז געווען רב שוחט און חזן.

מיט די הילף פון די סוכנות האט ער אויסגעפונען אז זיין שוועסטער חוה געפינט זיך אין פריז, און אזוי האבן זיי זיך פארבונדן דורך בריוו. אבער זיי האבן ליידער ניט באוויזן זיך צו באגעגענען.

יחיאל-מיכל האט זייער געליטן אויפן הארץ. אין זיין בריוו צו זיין שוועסטער, חוה, האט ער זיך אויסגעדרוקט אז ער איז מקבל די יסורים באהבה. ער איז נפטר געווארן ווען ער איז געווען אינגאנצן 60 יאר אלט.

דער מאמע פלעגט אונז אלעמאל זאגן אז איר ברודער יוחנן איז ממש אפגעטראגן פון "עולם הזה" און פלעגט זיצן און לערנן תורה "יומם ולילה".

ווען דער מאמע'ס אינגסטער ברודער, בערעלע, האט חתונה געהאט, האט זיין שווער אים איינגאָרדנט ארבטן אין א קיאסק. נאך א קורצע ווילע האט בערעלע אנגעשריבן א בריוו צו זיין טאטע'ן ירחמיאל אז ער וויל ניט ארבעטן צו פארקויפן וואסער צו גוים, ער וויל א היים קומען און לערנען שחיטה מיט'ן טאטע'ן, וכך הווה. אין שפעטערדיקע יארן האט בערעלע איבערגענומען די שחיטה פון די שטאט "וויניגראד".

די מאמע חוה ביי איר עלטערן ר' ירחמיאל און חנה גאלדשמידט

אין יענע צייט (ווען די מאמע הכ"מ איז געווען יונג) האבן די קאמוניסטן געצוואונגען אלע קינדער צו גיין אין פאבליק סקול (שקאלע). אזוי ווי דער טאטע, ר' ירחמיאל זצ"ל, האט איר ניט געשיקט צו שקאלע, איז אז זי פלעגט גייען אין גאס פלעגט מען פון איר לאכן זאגנדיק: "אט גייט חוה די טאכטער פון רב וואס גייט ניט אין שקאלע".

דער טאטע, ר' ירחמיאל ע"ה, האט אבער געדונגען א פריוואטן מלמד צו לערנען מיט איר ווי צו לייענען און שרייבן רוסיש און מאטעמאטיקא. דאס האט איר געגעבן די מעגליכקייט צו שפעטער מקרב זיין רוסישע אידן. אין שטוב האט זי זייער מקפיד געווען אז מען זאל רעדן נאר אידיש, באטאנענדיק אז דער רבי מלך המשיח רעדט אידיש.

פסח ביי די עלטערן אין שטוב

אפט מאל פלעגט די מאמע דערציילן וועגן פסח אין איר יוגנט אין איר עלטערנס שטוב. ספעציעל דעם לעצטן יאר פון איר לעבן, ווען זי איז געווען אין שפיטאל אין זומער תשס"ד, האט זי א סאך מאל איבערדערציילט וועגן פסח בא דעם זיידע'ן ר' ירחמיאל. ווי די משפחה האבן זיך געגרייט אויף פסח מיט אלע הידורים.

דער זיידע פלעגט עסן פסח נאר פון זיין אייגענע באזונדערע כלים.

פאר פסח האט מען געכשר'ט די מיל און די כלים, און די משפחה האט זיך געגרייט צו באקן די "מצות מצוה".

ערב פסח נאך האלבן טאג, בשעת אלע אנדערע האבן געקאכט אויף יום טוב, האבן די מאמע און די שוועסטער געבאקט די "מצות מצוה", און זיי פלעגן שטארק שוויצן, און ערשט דערנאך האט מען אנגעהויבן קאכן אויף יום טוב.

ביי אונז אין שטוב פאר פסח פלעגט אונזער טאטע, ר' שמואל דוד בעלינאוו ע"ה שעות לאנג, איבערקוקן די מצות אז עס זאל חלילה ניט זיין קיין מצות כפולות (גטאפעלטע טייג). די מאמע, רביצין חוה, איז געווען זייער אויסגעהיט מיט אלע הידורים פון פסח. אפילו אין אירע לעצטע יארן אין אמעריקע ווען ס'איז געווען שווער פאר איר צו קייען, האט זי מהדר געווען ניט עסן מצה שרוי' (בכלל איז זי געווען א גרויסע באלעבאסטע און אלץ איז געווען גרייט באצייטענס).

זי פלעגט צוגרייטן אויף יום טוב "כל טוב". זי האט ניט געזשאלעוועט, און מיר קינדער זיינען ניט געווען דער "קרבן פסח", זי האט אויף אונז קיינמאל נישט ארויפגעלייגט צופיל ארבעט.

איר אייניקל, יוחנן שי', איז עטליכע מאל געפארן פאר'ן יום טוב פסח קיין פאריז, צו משמח זיין די באבע און זיידע און פראווען מיט זיי דעם סדר. די דאזיגע פסח'ס האבן אים אויסגעלערנט א סדר און דרך אין לעבן.

שמירת שבת כהלכתה

די מאמע האט זייער מדייק געווען אז אלץ זאל זיין גרייט באצייטענס. דער טיש, לייכטער, און בעכער זאל אלץ זיין גרייט מבעוד יום. די מאמע האט אפט מאל דערציילט די מעשה פון אירע מסירת נפש אין רוסלאנד צוליב שבת.

איינמאל איז זי געפארן פרייטאג,

ערב שבת צו איר זיידן, ר' מאטעלע דער דיין, קיין זוויניגאראדקע. דער בעל עגלה האט געפארן און אראפגעלאזט יעדן פאסאזשיר ביי זייער הויז. דערוויילע גיט די מאמע א קוק און זעט אז די זון גייט באלד אונטער און עס ווערט שוין שפעט, און עס וועט נעמען צופיל צייט צו דערפארן ביזן היים פאר שבת. האט די מאמע געבעטן ביי דעם בעל עגלה ער זאל איר אראפלאזן אין מיטן וועג. אבער דער בעל עגלה האט געענטפערט אז עס איז א סכנה פאר א מיידל צו גיין אליין אין די קעלט מיט די אלע שנייען און בלאטע, און דער בעל עגלה האט איר ניט געוואלט אראפלאזן. אבער די מאמע האט גענומען וויינען און האט זיך פאר עקש'נט ביז ער האט איר אראפגעלאזט, און זי האט זיך גלייך גענומען לויפן צו איר זיידע'ס שטוב. פונקט אויף דער סעקונדע ווי זי איז אריינגעקומען, האט די באבע פארדעקט דעם טשאלענט און ס'איז געווען צייט צו צינדן די ליכט.

נאך א מסירת נפש מעשה וועגן שבת. דאס האט געטראפן מיט דער מאמע ווען זי איז געווען אין פאריז. איינמאל ערב שבת, האט זי געמוזט נעמען איר זון יצחק צו א גרויסן דאקטער. ביים דאקטער האט מען געווארט א סאך און ווען זי איז ארויס האט זי געזעהן אז עס איז שוין שפעט, און מען דארף נאך גיין א שטיק וועג ביז צום מעטרא (באן). האט זי אנגעהויבן וויינען, זי זאל ח"ו ניט מחלל שבת זיין. מיטאמאל זעהט זי אז דער מעטרא איז ממש לעבן איר. עס איז געווען א נס פון "קפיצת הדרך". ווען זי איז געקומען אהיים האבן אלע דעמאלסט צוגעדעקט דעם טשאלענט און געגאנגען בענטשן ליכט.

שבת איז ביי אונזער מאמע'ן געווען "מורא'דיק". שבת האט ניט געווארט פאר דער מאמע'ן, זי האט שטאנדיק געווארט פאר דעם שבת. ערב שבת גאר פרי, איז שוין די שטוב געווען גרייט פאר שבת.

אפילו ווען זי האט ניט געפילט גוט, איז ערב שבת האט זי באקומען פרישע כוחות און געווארן געזונט אויף צו גרייטן פאר שבת.

זי האט אלעמאל (אין רוסלאנד, פאריז און אין אמעריקע) געבענטשט ליכט פאר די צייט. אפילו אין שפיטאל האט זי געמאכט זיכער צו אנעמען דעם שבת פרי. אין די לעצטע יארן האט געטראפן אז זי האט איינמאל ניט געמאכט א "טשאלענט" (עס איז דעמאלסט געווען זייער הייס און די משפחה האט איר איינגערעדט ניט צו מאכן א "טשאלענט"), האט זי געהאט א חלום מיט'ן טאטען ווי ער גייט אריין אין קיך און גיט א בליק אויף דער פליטע און גייט גלייך אוועק. האט די מאמע פארשטאנען אז אויף שבת מוז מען מאכן א טשאלענט, און פאר דעם קומענדיקן שבת, האט זי שוין געמאכט דעם טשאלעט. דער צוויטער שבת האט די מאמע ווידער געחלומ'ט אז דער טאטע איז אנגעקומען יענעם שבת בשמחה, און איר גענומען פאר'ן האנט און געטאנצט.

כבוד אב ואם

די מאמע האט דערציילט אז נאכדעם ווי אלע האבן חתונה געהאט, איז זי געבליבן אליין מיט אירע עלטערן. זי איז געווען איינע פאר דעם לעצטן קינד צו חתונה האבן אבער איר יונגער ברודער, בערעלע, האט חתונה געהאט זייער יונג, פאר איר. זי איז געבליבן אליין אן עלענטע און האט ניט געהאט קיין פריינט. איר שוועסטער חייקע, האט רחמנות געהאט אויף איר און האט איר איינגעלאדן קיין אדעסא, אבער זי האט געענטפערט: ביז מיין חתונה וועל איך קיינמאל ניט

אפלאזן מיין טאטע-מאמע.

בכלל איז די מאמע אין ערגעץ ניט ארויסגעפארן שפאצירן, זי איז אלעמאל געבליבן מיט אירע עלטערן. זי דערציילט אז נאר איינמאל איז זי ארויסגעפארן מיט אירע צוויי שוועסטער קיין אומאן, צוזען ווי די בראסלאווער חסידים טאנצן בשעת זייער דאווענען.

די מאמע פלעגט אליין טראגן די וואסער אין שטוב אויף א 'קאראמעסל' (ווי א וואסער טרעגער) און נישט געלאזט איר טאטע-מאמע עס צו טאן.

זי האט דערציילט אז איר הייליגער טאטע פלעגט לערנען יומם ולילה ביז 3-2 ביינאכט, יעדער נאכט פלעגט זי פאר איםווארטן אויף צו אים אויסטאן די שטיוול, פארדעקן, און צוגרייטן נעגל וואסער, און ערשט דערנאך, איז זי אליין געגאנגען שלאפן!

די מאמע פלעגט אויספירן אז אין זכות פון איר כבוד אב ואם איז זי געראטעוועט געווארן אין דער צייט פון דער מלחמה און זי איז די איינציקע פון איר משפחה וואס איז געבליבן לעבן (א חוץ יחיאל-מיכל וואס איז יונגערהייט אנטלאפן).

פון דער מאמע קען מען זיך אפלערנען אז כיבוד אב ואם איז ניט נאר גילטיק אין שווערע צושטאנדן אדער אויף זייער עלטער, נאר אויך אין די גוטע צייטן ווען די עלטערן זיין יונג און געזונט דארף מען זיי מכבד זיין אויפן שענסטן אויפן און מיט אן איבערגעגעבנקייט.

דער מאמע'ס שווערע לעבן אין רוסלאנד

אונזער טאטע און מאמע האבן חתונה געהאט ל"ג בעומר, אין יאר (תרצ"ו-1936), און דער מאמע'ס טאטע, ר' ירחמיאל איז געווען דער מסדר קידושין.

אונזער טאטע, ר' שמואל דוד בן אברהם אשר פון שטאט קלימאוויטש, און די מאמע חוה בת ירחמיאל פון שטאט ווינינגראד. זיי האבן זיך באזעצט אין דער באוואוסטער חסידישע שטאט קלימאוויטש.

דער טאטע, ר' שמואל דוד, האט באשלאסן צו פארן פון קלימאוויטש קיין מאסקווע צו זוכן ארבעט. די מאמע מיט אירע צוויי קינדער, מרדכי און יצחק, זיינען דערווייל געבליבן אין קלימאוויטש ביי איר שווער און שוויגער. א פאר חדשים שפעטער, האט די שוויגער געזאגט אז א פרוי דארף זיין מיט איר מאן. און זי האט זיי געהאלפן זיך איינפאקן און זיי אפגעפירט קיין מאסקווע, צום טאטען.

א צייט שפעטער, האבן די דייטשן ימ"ש אריין אין קלימאוויטש און אויסגעהרג'עט כמעט אלע אידן און בתוכם דעם טאטן'ס עלטערן מיט א יונגערן ברודער און שוועסטער, השם ינקם דמם, אבער אונזערע עלטערן וואס זיינען יעמאלט געווען אין מאסקווע האבן זיך ב"ה געראטעוועט.

פון מאסקווע זיינען זיי שפעטער אנטלאפן צו סאמארקאנד. אין סאמארקאנד, איז געווען זייער שווער און מענטשן זיינען דארטן געשטארבן פון הונגער.

צוליב די ארימקייט אין די מלחמה יארן האט די מאמע צוביסלעך אלעס פארקויפט פון שטוב, אפילו אירע קליידער און דאס גלייכן, און זי איז געבליבן מיט מער ניט ווי איין קליידל. יעדן נאכט האט זי עס געוואשן און אינדערפרי ווידער א מאל אנגעטאן דאס זעלבע קלייד. איין זאך האט זי ניט פארקויפט און דאס איז געווען איר מוטער'ס

שאליק. זי האט געזאגט: דאס וועל איך שוין ניט פארקויפן! וואס וועט זיין, וועט זיין.

די מלוכה האט יעמאלט אויסגעטיילט ברויט יעדער אינדער פרי. די מאמע פלעגט ווארטן א גאנצנע נאכט, נאכט איין נאכט אויס, אין שורה צו באקומען א שטיקל ברויט. אינדערפרי, פלעגן די גויים זיך שטופן, און עס איז געווען ממש סכנות נפשות. קיינער האט זיך ניט גערעכענט לפי השורה. די מאמע האט זיך אויך געשטופט און האט אלעמאל געכאפט א ברויט. א חוץ איין מאל האט זיך איר ניט געלונגן, און דאן האבן די קליינע קינדער געוויינט "מאמע גיב א שטיקל ברויט!"

איינמאל האט זי זיך באטראכט, אז זי וועט אפקאכן די "ליפיאשקעס" (ברויט) מיט וואסער און מאכן א זופ. און זי פלעגט זאגן צו זיך, "אז השי"ת וועט אונז העלפן און עס וועט מער ניט זיין קיין הונגער, וועל איך קאכן יעדן טאג ליפיאשקעס!" (די מאמע פלעגט לאכן ווען זי פלעגט דערציילן די מעשה).

א צייט שפעטער, האט די מלוכה געטיילט די ליפיאשקעס לויט דעם צאל מענשטן אין דער משפחה וואס זיינען פארשריבן אין די קארטלעך (קארטישקעס). אויף דער מאמע'ס קארטל איז אויך געווען איר שוויגער פארשריבן. די שוויגער איז אויך געווען פארשריבן אויף דער קארטל פון איר טאכטער גיטע. איינמאל איז די מאמע געקומען צו נעמען ברויט נאך דעם וואס גיטע, איר שוועגערין, האט ערשט גענומען איר ברויט און מען האט געכאפט אונזער מאמע. דאס האט געמיינט סכנות נפשות.

די זעלבע נאכט, איז דער טאטע, ר' ירחמיאל, געקומען צו די מאמע אין חלום און געזאגט צו איר "איך בין געקומען דיר נעמען". האט זי אנגעהויבן שטארק וויינען און געזאגט: "וואס וועל איך טאן מיט מיינע קליינער קינדער". האט דער טאטע געמאכט מיט די הענט: "נו, מ'וועט זעהן". אויף מארגן קומט צו איר דער נאטשאלניק (סופער) פון איר בנין און זאגט איר אז זי זאל גלייך פארשרייבן די באבושקע, איר שוויגער, אין בוך. (אין יענע צייט איז געווען דער געזעץ אז יעדער איינוואוינער אין א בנין, מוז זיין אריינגעשריבן ביים סופער). אזוי האט זי געטאן (דורך ר' שוסטערמאן וואס האט גוט געקענט די מלאכה). גלייך נאך דערויף איז מען געקומען נאך פארשען און זיי האבן געזעהן אז אין דעם בוך איז פארשריבן אז די באבושקע, די שוויגער, לעבט מיט זיי אין איינעם אין דעם בנין.

ווען די פארשערס האבן געפרעגט: וואו איז די באבושקע? האט די מאמע געענטפערט אז זי איז קראנק און ליגט אין שפיטאל. און זיי האבן איר געגלויבט.

נאך אמאל איז דער טאטע געקומען צו איר אין חלום און ער האט אויסגעזעהן ניט צופרידן. איז זי אויפגעשטאנען פון שלאף און געזען אז דער יארצייט ליכט איז אויסגעלאשן. נאטירליך, האט די מאמע עס גלייך אנגעצונדן, און צוריק געגיינגען שלאפן און דער טאטע איז צוריק געקומען אין חלום מיט א שמייכל!

שפעטער האט די מאמע אויך געארבעט אין א שפיטאל און גענומען קער אויף זייער "קראנקע קינדער". ווען זי האט דארט געארבעט פלעגט זי ברענגן אהיים א צוקערל, אביסל קיסעל צו דערקוויקן די הארץ פון די קינדער.

אלע האבן באוואונדערט איר ריינקייט ווער איר שוואגער, ר' מיכל גולדשמידט, (וואס איז געווען פארהיירעט צו דעם

טאטע'ס שוועסטער, גיטע) האט איר פארגעלייגט צו ארבעטן מיט "סטאנקי" האט זי געוואלט אוועקגיין פון שפיטאל, האט מען איר נישט אפגעלאזט. האט זי זיך געכאפט אויף א המצאה. זי האט געלאזט שמוציק, האט מען איר אפגעזאגט. זי האט אלעמאל געהאט "חכמת החיים".

די מאמע האט געדונגען גויעס וואס פלעגן ארבעטן אויף די "סטאנקי" צו אויסארבעטן זאקן פון וואל, און זי האט פארקויפט די זאקן, און אזוי מפרנס געווען די משפחה.

איר אנטלויפן פון רוסלאנד קיין פריינקרייך

נאך די מלחמה, האט ר' מאטל שוסטערמאן ע"ה (דער בעל קורא ביים רבי'ן מה"מ) איר געהאלפן מאכן פאלשע פולישע פאפירן. יעדער האט געדארפט געבן וויפיל געלט ער האט בנאמנות. מיינע עלטערן האבן אנטלאפן פון רוסלאנד אזוי ווי פוילישע פלטים. זיי זיינען געפארן מיט א באן (עשאלאן) און זיך אפגעשטעלט אין א סאך ערטער (פוילן, דייטשלאנד, עסטריך) ביז מען איז אנגעקומען קיין פראנקרייך.

זיי זיינען אנגעקומען אין פאריז אין 1946. דארטן זיינען געבוירן געווארן נאך צוויי טעכטער חנה און פרומע (די טאכטער ביילה איז געבארן געווארן אין סאמארקאנד).

לכתחילה זיינען זיי געקומען צו דעם האטעל "פרימא" און נאכהער צו דעם האטעל "מאדערן". דארטן האבן זיי געהאט צוויי צימערן: אן עס צימער פון אויבן און איין שלאף צימער פון אונטן און אן אלגעמיינע קיך. (עס איז געווען יענער האטעל...).

די מאמע האט זיך קיינמאל ניט פארביטן מיט אימיצן א שלעכטע ווארט. זי האט אונז דערציילט אז זי האט זיך ניט געקריגט איבער דעם "פייער" פון קיך (עס איז געווען נאר איין "פייער" פאר אלע משפחות). טאמער אימיצער האט געדארפט דעם פייער אויף צו קאכן, איז זי אוועק, און געקומען שפעטער קאכן. אזוי האט זי זיך געפירט מיט "אהבה" און "דרכי שלום" און אלעמען געגעבן דער געהעריקן כבוד.

זי האט געוואוסט ווי צו פירן אירע הוצאות, זי איז געווען א מסודרת, און א בעל הבית'טע. מיר פלעגן זאגן דער מאמען אז זי קען קריגן א "דעגרי" אין עקאנאמיע. זי האט זיך ניט געפירט מיט איינגשאפט, אלץ אין שטוב איז געווען מיט א ברייטן פארנעם, צי דאס איז געווען אין קליידונג, צי אין עסן און דאס גלייכן. זי איז געווען זייער א פייאיקע און האט געקענט מאכן "יש מאין".

אין די ערשטע צייטן ווען מען איז געקומען צו פאריז האט דער "דזשאוינט" ארויסגעהאלפן די אידישע פליטים. יעדן חדש פלעגן זיי אויסטיילן פושקעס מיט עסן און אביסל געלט. די געלט פלעגט ניט זיין גענוג מער ווי אויף צוויי וואכן, און אלע מענטשן האבן געמוזט לייען געלט. די מאמע פלעגט זיך אן עצה געבן אז די געלט זאל סטייען פאר א גאנצן חדש. ווייל זי האט געטראכט פון וואנעט וועט זי האבן צו צוריק צו צאלן.

עס האט געטראפן א צייט וואס דער טאטע האט ניט געארבעט, האט מרת מינקאוויץ (ר' יודל'ס פרוי) פארגעלייגט דער מאמע'ן א הלוואה. אבער די מאמע האט ניט געוואלט, ווייל זי האט געטענה'ט מיט וואס וועל איך צוריק צאלן. ווען דער טאטע פלעגט פרעגן דער מאמע'ן אויב זי דארף נאך געלט, פלעגט זי שטענדיק זאגן אז זי דארף ניט, זי האט גענוג. זי פלעגט זאגן אז מען

דארף אלע מאל אוועקלייגן א ביסל געלט אין א זייט. אזוי האט זי געקליבן פאר אירע קינדער שיחיו.

פאר זיך האט זי גארניט געדארפט. איר שטוב איז געווען מסודר, באטעמ'ט, מיט די ווייסע פארהייננגען אויסגעפרעסטע, און געפוצט דעם טיש מיט א שיינעם טישטוך. אבער די "סאלדאטסקע בעטן" פון "דזשאינט" און אויך די געמיינע כלי בית האט זי קיינמאל ניט געביטן.

איינמאל איז איר איינקל חנה שיינע תחי' געקומען אויף פסח צו דער באבע'ן, איז זי געווען איבערראשט, צו זען ווי די שטוב קוקט אויס באטעמט און שיין.

די מאמע האט זיך אנגעטאן זייער אקוראטנע באשיידן און מיט א ספעציעלן טעם. פאר צענדליקער יארן האט זי געהאלטן אירע קליידער אין א שיינעם אופן, און האט נישט אויסגעגעבן קיין איבעריקע געלט פאר זיך.

איזוהי אשה כשרה? העושה רצון בעלה!

ווען זיי זיינען געקומען אין פאריז איז ניט געווען קיין פרנסה. אנדערע זיינען געווען מלמדים אדער שד"ר'ים. דער טאטע האט ניט געהאט קיין ארבעט. שפעטער האט מען אים פארגעלייגט צו לערנען שחיטה אין אירלאנד, אבער דער טאטע האט ניט געוואלט זיין א שוחט. די מאמע האט געפילט זייער פארקוועטשט, אז עס איז ניטא מיט וואס צו מפרנס זיין די משפחה. זי האט געשאפן בא דעם טאטע'ן א רצון אויף צו פארן אין אירלאנד, זיך לערנען שחיטה.

פאר לערנען אומנות השחיטה, האט מען געצאלט א סומע געלט. במשך הזמן איז געקומען ר' נפתלי יוניק שי' און געזאגט דער מאמע'ן אז ער פארט לעבן אין קאנאדא, און ער גיט איבער זיין פאזיציע אין שחיטה צום טאטע'ן. דעמאלסט איז נאך ניט געווען קיין לויבאוויטשע שלאכט-הויז, האט זיך דאן געדעדט וועגן ארבעטן ביי אונגארישע אידן. זיי האבן געשטעלט א תנאי אז די מאמע דארף זיך אפגאלן די קאפ. אבער דער טאטע איז געווען אנטקעגן דעם. די מאמע האט געבעטן א פרוי צו אפגאלן איר האר, און זי האט געזאגט צום טאטע'ן, אלעס איז בסדר יעצט, סיי ווי איז מיין קאפ פארדעקט, יעצט קענסטו גיין ארבעטן. אזוי איז דער טאטע געווארן א שוחט פאר פערציק יאר.

די מאמע האט אלעמאל פרובירט צופרידענשטעלן דעם טאטען און קיינמאל זיך ניט אפגעהאלטן פון שוועריקייטן. זי האט געוואוסט אז ער האט ליב קאטלעטן, קיכעלאך און דאס גלייכן סארט עסנווארג וואס איז גרינגער צו נעמען אויף דער ארבעט, האט זי שטענדיק עס געמאכט און צוגעגרייט פאר אים.

אין יענע צייטן, איז נישט געווען צו קויפן "געמאלענע פלייש", האט די מאמע געדארפט האקן די פלייש מיט א האק-מעסער. (דעם ערשטן האק-מעסער האט זי געקראגן אין פאריז, ווען זי האט ניט געוואוסט קיין פראנצויזיש, האט זי געבעטן אין קראם: "וויאנדע האפ האפ" – פלייש האק האק). אירע פינגער זיינען געווארן אויסגעדרייט, אבער זי האט שטענדיק געמאכט פאר'ן טאטע'ן וואס ער האט געוואלט.

דער טאטע האט זיך אלעמאל בארימט מיט די מאמע'ס מאכלים, חלות, לעקאח, קיכעלאך און דאס גלייכן, און ער פלעגט זאגן אז קיינער קען נישט קאכן און באקן אזוי

ווי די מאמע.

אמעריקע

קיין אמעריקא זיינען אונזערע עלטערן אנגעקומען אין אדר תשנ"ח (1998). אין די לעצטער יארן, ווען עס זיינען געווען באדינערינס און זיי האבן געמאכט פיל צרות (געמישט בשר וחלב, נישט געקאכט כדבעי, געגנב'ט) האט דאס איר שטארק ווייגעטאן, אבער זי האט גערעדט מיט זיי אין א שיינעם איידעלען און בכבודיקן אופן. זי האט אויך געגעבן די באדינערס גוטע עסן און באצייטנס. זי האט זיי ניט געוואלט געבן פראסטע עסן, נאר פונקט ווי זי אליין עסט. זי האט אלעמאל געגעבן די באדינער איבערבייסן א פרוכט צי א קיכל. זי האט געזאגט אז ווען אן ארבעטער ארבעט בא דיר דארפסטו זיי געבן גוטע עסן און זיי גוט באדינען. ווי אונזער חז"ל זאגן "כל מה שקנה עבד קנה רבו".

די לעצטע יארן, אין אמעריקע, האט דער טאטע געליטן פון "אלזהיימערס", און די מאמע האט אכטונג געגבן אויף אים ווי אויף א קייסער, מיטן דערלאנגן עסן, ריינקייט, גוטע ווערטער, געשמייכלט און דאס גלייכן. זי פלעגט אויפשטיין פארטאג, לויפן א קוק טאן ווי ער פילט. דער הויפט דאקטאר פון די "מחלה" האט זיך אויסגעדריקט "איך האב נאך קיינמאל ניט געזעהן אז א פרוי אין די יארן, זאל זיך אזוי פארנעמען מיט א קראנקן מאן, נאך מיט אזא מחלה!". עס איז געווען אומגלויבלעך!

די וועג ווי זי האט אויפגעפאסט אויף אים, האט זיכער פארלייגערט זיינע יארן.

אם למופת

אין רוסלאנד, בעיקר אין די מלחמה יארן, ווען מענטשן זיינען געשטארבן אין די גאסן, איז די מאמע געגאנגען ממש אויף **מסירת נפש**, צו ראטעווען די משפחה. ווען דער עולם איז ארויסגעפארן פון רוסלאנד און געקומען קיין פאריז, זיינען א סאך משפחות געפארן קיין אמעריקע אדער ארץ ישראל. דעמאלסט האט זיך גערעדט אז מצד פרנסה איז זייער כדאי צו פארן קיין אוסטרליא און זיך דארטן באזעצן.

איר זון מאטל שי' האט געזאגט אז ער וועט ניט פארן. ער וועט בלייבן לערנען, אין תומכי תמימים, אין ברונווא. די מאמע האט געזאגט "אויב אזוי וועט מען ניט פארן, אלע בלייבן"!

אלע יארן, ווען דעם טאטענ'ס פארדינסט זיינען געווען "א געמיינע", האט די מאמע זיך אן עצה געגעבן אז מיר זאל האבן עסן, קליידער און דאס גלייכן אויפ'ן שענסטן פארנעם. אפילו נאכדעם וואס אלע קינדער האבן חתונה געהאט, האט זי שטענדיק "געזארגט" און "באזארגט" אז אלע קינדער און אייניקלאך זאלן האבן אלעס וואס זיי דארפן.

פאר יעדער יום טוב פלעגט זי שיקן פאר די קינדער און אייניקלאך א סומע געלט, קליידונג, און אפילו עסנווארג אזוי ווי, קאקלעטן, "המן-טאשן", קרעפלאך, בלינצעס, און וואס ניט?! כדי צו אונז פארשפארן געלט און טירחא.

טאג-טעגלעך פלעגט זי גיין זוכן קליידער פאר אלעמען, און אויסקליידן פון קאפ ביז די פיס. אפילו לעצטן זומער פאר דעם וואס זי איז געגיינגען אין שפיטאל, איז זי געווען אין בארא פארק נאך א שווערן

'טעסט', האט זי נאך אלץ געוואלט זיך אפשטעלן לעבן א קליידער קראם כדי צו אונז קויפן קליידער. אפילו ווען זי איז געווען קראנק אין שפיטאל, האט זי געזאגט אז מיר זאלן קויפן א נייעם 'סוועדער' מיט א בלום צו האבן נאך שיינע זאכן צו אנטאן.

בכלל איז געווען ביי איר אזא אימפעט צו איינקויפן פאר דער משפחה, אז ווען זי איז געפארן אין בארא פארק איינקויפן פלעגט זי פשוט ווערן געזונט, און באקומען כח!

נאכאנאנד פלעגט זי פרעגן צי מיר האבן גענוג געלט, צי עס פעלט אונז עפעס? אפילו אין שפיטאל, האט זי א סאך מאל נאך געפרעגט וועגן אונזער גשמיות.

ווען אונזערע איינגלאך (בערעלע און חיים'קע בראנשטיין) האבן עטלעכע יארן געלערנט אין ברונוואו איז יעדער צוויי וואכן האבן זיי געגעסן אויף שבת, ביי זיידע באבע, און די מאמע האט זיי מיטגעגעבן אלעמאל פעקלאך און געלט. ווען זיי פלעגן קומען צו איר פרייטאג, ערב שבת, האבן זיי גוט איבערגעגעסן פון די געשמאקע שבתדיקע מאכלים.

איינער פון אירע אייניקלאך (ירחמיאל בעלינאוו) האט זיך אמאל אויסגעדריקט אז ער האט נאכניט געזעהן און ניט געהערט אז א באבע זאל געבן אזויפיל געלט פאר יעדער געלעגנהייט, אזוי ווי יום הולדת, חנוכה געלט, אדער ווען מען איז געפארן אין ישיבה, קעמפ, אדער צו א שמחה.

ווען דער איינקל ירחמיאל בראנשטיין איז געקומען זען דער באבע'ן אין שפיטאל, איידער ער איז געפארן אויף שליחות אין אוסטראליע, האט זי גלייך אים געגעבן $100 און דאן צוגעבן נאך $100. "ער פארט דאך אזוי ווייט" האט זי געזאגט.

א אשה צדקנית אין די דריי קוים "תורה תפלה און צדקה" און דערהויבענע מדות

תורה

די מאמע האט אלעמאל גערעדט וועגן איר טאטע'ן ירחמיאל אז ער פלעגט לערנען תורה יומם ולילה.

ווען די מאמע איז געווען א קינד, פלעגט זי זיצן א סאך מיט איר מאמע'ן און ליינען די "צאינה וראינה".

זי איז געווען זייער שטאלץ פון אירע זין וואס זיי זיצן און לערנען תורה. ווען זיי זיינען נאך געווען קליינע קינדער, האט זי צו זיי געזאגט: קינדערלאך! לערנט תורה וועט אייך שטענדיק זיין גוט אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט. זי פלעגט יעדן טאג זאגן "חת"ת". און לעצטענס, זינט דער טאטע איז אוועק, האט זי געזאגט משניות נאך איר גאנצע משפחה. זי האט זיך דערמאנט אז איר טאטע ירחמיאל האט איר געזאגט זייענדיק א מיידל אין שטוב: חוה'לע! נאך 120 יאר איז א מורא'דיקער ענין פאר דער נשמה צו לערנען משניות. "עס קוקט אויס" האט אויסגעפירט די מאמע "אז מיין טאטע האט געוואוסט אז נאר איך וועל בלייבן לעבן"!

תפלה

די מאמע האט אפילו אין אירע עלטערע יארן ניט פארפעלט צו דאווענען שחרית מנחה און מעריב און אלעמאל אין צייט. זי פלעגט אויך זאגן דעם טעגליכן שיעור תהלים. ווען זי האט געלעבט אין פאריז פלעגט זי יעדן טאג זאגן א סאך תהלים, און אפילו די ערשטע פאר יאר אין אמעריקע. (עס איז דא א סברא אז זי פלעגט יעדן טאג זאגן דעם גאנצן

תהלים, און שבת צוויי מאל). עס האט איר גענומען בלויז א שעה מיט פערציג מינוט צו זאגן דעם גאנצן תהלים, אן גרייזען. זי האט זייער מקפיד געווען אז מיר זאלן דאווענען אין צייט. זי פלעגט זאגן: די ערשטע זאך דאווענט מען, און שפעטער טוט מען אלע אנדערע זאכן.

צדקה

זי איז געווען א גרויסע "בעלת צדקה". זי האט געהאט א סאך פושקעס (7 אין צאל) און זי האט געגעבן יעדן טאג א סאך צדקה, מיט א סדר מסודר.

עס איז געווען בא איר א גרויסע פארגעניגן צו איבער ציילן די פושקעס און זיי צוטיילן פאר נויטבאדערפיקע.

זי האט שטענדיק ארויסגעקוקט אויף משולחים צו ארויסצוהעלפן זיי מיט א שיינע סומע צדקה. איינמאל איז געקומען א משולח צום טאטע'ן, אזוי ווי דער טאטע איז פונקט ניט געווען אין שטוב, האט די מאמע געפרעגט וויפיל גיט זיי דער טאטע? זיי האבן דערמאנט א גרויסע סומע געלט, און די מאמע האט מיט שמחה און אן קיין שאלות געבראכט און געגעבן זיי די דאזיקע סומע געלט.

ווען ר' מענדל שי' מאראזאוו איז געקומען פון אמעריקע מטעם "אהלי תורה", האט אונזער מאמע אים געגעבן "אשל" אין די פולסטע מאס. זי האט שפעטער באקומען פון ר' מענדל זייער א ספעציעלן דאנק בריף. מיר מעגן זיך אלע אויסלערנען פון דער מאמע'ן ווי אזוי צו אויפנעמען געסט.

אויסערגעוויינליכע הכנסת אורחים

זי האט אלעמאל געווארט אויף געסט. שבת און יום טוב פלעגט זי אלעמאל קאכן מער און פלעגט זאגן: אפשר וועט קומען א גאסט.

אין רוסלאנד, פלעגט דער טאטע אהיים ברייגנען "קרעציקע" מענטשן מיט מחלות, און די מאמע פלעגט זיי אריינעמען מיט שמחה און ווארעמקייט.

ווער עס איז אריין אין שטוב א הונגעריקער, איז ארויס א זאטער. דא אין אמעריקע, איז זי געווען אזוי צופרידן צו האבן געסט. זי האט אלעמאל געבעטן: "ברייגנט געסט".

די מאמע איז געווען זייער שטאלץ ווען די קינדער האבן געבראכט א סאך געסט צו זיך.

חסד וטוב לב

די מאמע האט אלעמאל געהאלפן יעדער איינעם. זי האט געבראכט עסן צו קימפעטארינס צו קראנקע. (איידע מענקין ע"ה האט אמאל געזאגט: ווען חוה האט געבראכט עסן, האב איך געמוזט עס עסן, אפילו אז איך האב ניט געהאט קיין אפעטיט, אזעלכע געשמאקע עסן, און אזוי שיין צוגעגרייט...).

די מאמע האט געהאלפן פאר יעדער ברית, בר מצוה, און שמחה. ווען די רביצין גאראדעצקי ע"ה פלעגט קומען, פלעגט די מאמע מיט איר ארומפארן איינקויפן, באזוכן פלעצער און דאס גלייכן.

בינה יתירה ניתנה באשה

זי האט אלעמאל געגעבן גוטע עצות. זי האט געשטופט די טעכטער צו מאכן היגע פאפירן, צו לערנען זיך צופירן א קאר, אלעס קען צוניץ קומען. זי האט אויך מעודד

געוועז צו גיין אויף דיעטע און מיט אימפעט צוזעגרייט די ספעציעלע דיעטע עסן.

זי האט געהאט א חוש צו שפירן וואס יענעם פעלט און אים גלייך צושטעלן וואס עס נויטיקטזיך אין א שיינעם און בכבודיקן אופן.

הכרת הטוב

זי האט אלעמאל געדאנקט פאר יעדער זאך וואס מען האט געטאן פאר איר און ניט געבליבן קיין בעל חוב. אפילו אין שפיטאל, פאר'ן שטעכן איר מיט די נאדל, האט זי יעדן מאל געזאגט "טאנק יו" (א דאנק).

זי האט אלעמאל געגעבן א סאך קאמפלימענטן או א גוט ווארט צו מאכן יעדער איינעם פילן גוט.

איזהו עשיר השמח בחלקו

זי האט שטענדיק גערעדט וועגן דעם אז זי האט קיינמאל ניט מקנא געוועז אנדערע. זי האט זיך אלעמאל באנוגנט מיט וואס זי האט געהאט און געוועז צופרידן מיט איר חלק.

מסירת נפש

איינמאל, ווען די מאמע האט נאך געלעבט ביי אירע עלטערן אין שטוב, און זי האט געדארפט ערגעץ פארן, האט זיך דער בעל עגלה אפגעשטעלט, און געוואלט זיך טשעפן מיט איר, האט די מאמע גענומען לויפן צו אריינשפרינגען אין טייך אריין, האט דער בעל העגלה רחמנות געהאט אויף איר און איר אפגעלאזט.

איר מסירת נפש פאר **צניעות** און **איידלקייט** האבן זיך ארויסגעזאגט אין אלע פון אירע אויפירונגען, אין אנטאן אין ריידן א.ד.ג.

אונזער מאמע'ס גאנצער לעבן איז געוועז מיט מסירת נפש, פאר איר משפחה און פאר אידישקייט. אין רוסלאנד, האט זי מיט מסירת נפש געראטעוועט די משפחה פון הונגער און טויט. אין פאריז, ווען זי איז געקומען איינע אליין, פארלארן די גאנצע משפחה, האט זי ניט געהאט אפילו איין משפחה מיטגליד. זי האט איינע אליין צוריק אויפגעבויט איר משפחה א "דור ישרים מבורך" און דער יחוס האט זיך נאכאמאל אנגעהויבן פון דער מאמע'ן.

ניט קיין היץ, און ניט קיין קעלט, און ניט קיין סכנות האט אפגעהאלטן דער מאמע'ן פון צו זיך איבערגעבן צו אירע קינדער. דא אין אמעריקע, ווי דערמאנט, האט זי מיט מסירת נפש, זיך אפגעגעבן מיט'ן טאטען און דער משפחה.

ווען אירע זין זיינען געקומען איר באזוכן גאנץ אפט, האט זי מיט איבער-מענטשליכע כחות, געגרייט א סעודת מלכים, פון בארשט, צונג, סטייק און דאס גלייכן.

התקשרות צום רבי'ן מה"מ

זי איז געוועז מקושר צום רבי'ן מה"מ בכל נימי נפשה. וואס דער רבי מה"מ האט געמאנט האט זי געטאן. זי האט געווארט אויף די התגלות פון משיח צדקנו מיט איר אמונה טהורה אין רבינ'ס מה"מ ווערטער, יעדן מינוט פון טאג.

אין די ערשטע יארן אין פאריז, האט זי שוין געשריבן בריוו צום רבי'ן מה"מ וואס אין יענע צייט איז זיכער נישט געוועז צופיל פרויען וואס האבן געשריבן צום רבי'ן מה"מ.

עס האט פאסירט אז דער טאטע האט אויסגעלערנט א יונגערמאן אומנות

השחיטה, און יענער האט אים דערנאך משיג גבול געווען. דער טאטע איז געווען אינגאנצן צובראכן דערפון און די מאמע האט זיך גלייך געזעצט שרייבן א בריוו צום רבי'ן מה"מ. דער רבי האט געענטפערט אז יעדער צד זאל אויסקלייבן איינע פון די חשוב'ע זקני אנ"ש, און די דאזיקע צוויי מענטשן זאלן אויסקלייבן א דריטן מענטשן, און זיי זאלן פסק'ענען, און דעם "פסק דין" זאל מען אריינשיקן צום רבי'ן מה"מ. ב"ה דער פסק דין איז געווען אז דער טאטע בלייבט אויף דער ארבעט.

די מאמע איז צו אונז זייער אפט געקומען. זי איז אריין אפט מאל אויף יחידות'ן. דער רבי מה"מ האט זיך אינטערסירט אין אלע פרטים וועגן איר לעבן.

לערך דרייסיק יאר צוריק, האט די מאמע געהאט א געשוויר אויפ'ן פוס. זי האט באזוכט א דאקטער און ער האט איר געזאגט אז עס איז א רויז און עס מוז האבן טיפול און אפשר אפילו גיין אין שפיטאל. די מאמע איז דעמאלסט אריין אויף יחידות ביים רבי'ן, האט זי וועגן דעם דערציילט צום רבי'ן.

דער רבי האט געענטפערט אז עס איז כדאי אריינגיין זעהן דר. זליגסון. די מאמע האט באזוכט דר. זליגסון און נאכ'ן קוקן אויף דער פוס, האט ער געזאגט אז דאס איז א ביס פון א שפין, ער האט דער מאמע'ן געגעבן א רפואה און עס האט זיך אויסגעהיילט.

אויף איין יחידות האט די מאמע געפרעגט ביים רבי'ן, צי זיי קענען דא לעבן אין אמעריקע? האט דער רבי מה"מ געענטפערט אז ווען דער טאטע וועט ענדיקן ארבעטן, קענען זיי דאן קומען דא לעבן.

בעת דער רבי האט געטיילט דאלארן, האט זי אפט מאל באקומען צוויי דאלער. איינמאל איז די מאמע געגאנגען מיט איר אייניקל (מאטעלע ג.) וועלכע איז געגאנגען פאראויס, דער רבי מה"מ האט עם גערופן צוריק, און געפרעגט דער מאמע'ן: "דאס איז אייער אייניקל? איר זאלט האבן פון אים א סאך חסידישע נחת".

אין איין בריוו וואס די מאמע האט געשריבן, האט זי צוגעגעבן אז זי האט ניט קיין חוש צו אויפטאן. האט דער רבי מה"מ געענטפערט (בקיצור) אז א פרוי וואס איז ארויס פון רוסלאנד מיט מסירת נפש האט די כוחות אויף צו טאן. די מאמע האט טאקע אויפגעטאן מיט רוסישע אידן און ספעציעל דא אין אמעריקע.

בא איר איז אויך געווען אזוי טייער די מבצעים פון רבי'ן, אז זי האט זיך אונטערגענומען צו צוגרייטען דעם גאנצן שבת, כדי אז די טעכטער זאלן קענען גיין טאן מבצעים ערב שבת קודש אנשטאט איר האלפן קאכן פאר שבת.

ווען דער רבי מה"מ האט גערעדט וועגן מבצע יום הולדת, האט זי גלייך אזוי געטאן און געמאכט א יום הולדת פארבריינגען. וואס דער רבי מה"מ האט געזאגט איז געווען הייליג.

אירע לעצטע יארן

כמעט די לעצטע זיבן יאר, זינט דער טאטע און די מאמע האבן זיך באזעצט אין אמעריקע, איז די מאמע געווארן א סאך שוואכער, דער בייטן פון דעם וועטער און די גאנצע אטמאספערע האט שטארק געווירקט אויף איר, און איר אפעטיט איז געווארן שוואכער. זי האט זיך אויך מטפל געווען מיט'ן טאטען וואס איז געווען זייער קראנק און דאס איז געווען א גרויסע אנשטריינגונג פאר דער

מאמע'ן.

ווען דער טאטע איז אוועק, פון אנהויב פלעגט זי ריידן צום טאטען: פארוואס ביסטו אוועק און מיר געלאזט אליין. אבער נאך א קורצע ווילע, האט זי זיך געשטארקט און געזאגט אז מען דארף אנגיין מיט'ן לעבן, אזוי וויל דער אויבערשטער.

ווען איר טאכטער, ביילא, האט פארלארן איר מאן ל"ע ול"ע און געווען זייער צובראכן, און די מאמע האט דאס געזעהן האט זי משפיע געווען אויף איר צו שטארקן זיך דורך איר דערציילן די פאזיטיווע זאכן, און איינמאל האט זי גענומען איר טאכטער באם האנט און גענומען טאנצן מיט איר. זי האט זיך שטארק אנגעשטריינגט, כדי איר מחזק זיין. אויך בגשמיות האט זי איר פילע מאל געשטאפט מיט געלט.

איר פיזישער שוואכער צושטאנד, האט ניט געמינדערט איר רוח. זי האט געוואלט לעבן צוליב די קינדער און מיט די קינדער. איבערהויפט אויף שבת, האט זי געהאט נייע כוחות און זי האט ערב שבת צוגעגרייט אלס מיט אן אימפעט. איר עצם ארויסגיין און קויפן פאר די קינדער האט איר געגעבן מוט. זי האט געקראגן הויז-באדינערינס צו איר העלפן, אבער בכללות איז זי געווען א מענטש, און זיך אליין באדינט, און איר קאפ האט ב"ה געארבעט זייער גוט.

זומער תשס"ד, איז זי געווארן זייער שוואך. מען האט געזעהן אז זי איז זייער "ענימיק" (ווייניג בלוט). און מען האט איר געמאכט פארשידענע טעסטן. עס האט זיך שפעטער ארויסגעוויזן אז עס איז ניט געווען נויטיק. און די מאמע וואס איז געווען א בר דעת האט טאקע ניט געוואלט דורכגיין די אלע טעסטן. שפעטער האט זיך אנגעהויבן פראבלעמען מיט'ן אטעמען,

האט מען איר גענומען צוריק קיין שפיטאל מיט די זעלבע דאקטורים פון פיר יאר פריער. זי איז דורכגעגאנגען א סאך יסורים און פון יעמאלט האט זי אנגעהויבן זיך געזעגענען מיט אונז, אבער מיר האבן איר ניט אנגענומען ערנסט. זי פלעגט זאגן "איך האב געלעבט גענוג" און "מיין צייט איז געקומען".

ווען איר אײנקל שרה'לע איז געקומען זעהן איר באבע'ן (ארום 2-3 וואכן פארדעם) האט די מאמע געזאגט: "אזוי גייט עס, עס איז געקומען מיין צייט צו גיין! אבער איין זאך ביך איך פארדאגה'ט פאר די קינדער, צי וועלן זיי זיין שטארק?!..."

עס קוקט אויס אז יעמאלט, ווי אלעמאל, האט זי רחמנות געהאט אויף אונז. זי האט איינמאל אין מיט'ן איר שלאף אויסגעשריען "טאטע". ווען מיר האבן איר געפרעגט צי זי האט געחלום'ט פון טאטען? האט זי געענטפערט אויף יע. נאכדעם האט זי א סאך מאל געזאגט "מען לאזט מיר ניט גיין".

דעם ערשטן טאג סוכות ווען זי האט געהאלטן ביי "ברוך שאמר", אין מיטן דאווענען, האט זי געזאגט אז זי פילט ניט אזוי גוט.

דער אטעמען איז געווען שווער, האבן מיר גערופן די הצלה, און זיי האבן באשטעטיגט אז מען מוז איר נעמען אין שפיטאל. אין שפיטאל האט זי זיך באקלאגט אז זי האט געהאלטן ביי "ברוך שאמר" פארוואס האט מען איר ניט געלאזט ענדיקן דאווענען?! זי האט דאס דערמאנט עטלעכע מאל. ביי אונז קומט אויס, אז זי האט געענדיקט פונקט פאר דעם "ברוך גוזר ומקיים".

זי האט זיך געבעטן בא אונז "קינדערלך, נעמט מיר ניט אין שפיטאל", איך וויל . . . אויף מיין בעט, זי האט אפילו שוין דריי מאל געזאגט "שמע ישראל": איינמאל אין

שטוב און איינמאל אין אמבולנס, און נאכאמאל אין עמורדזשענסי צימער. זי האט געזאגט "שמע ישראל" בשם ומלכות און מיט אלע כוחות. מיר, די דריי שוועסטער, האט יעדער איינער פון אונז געהערט איין מאל ווי זי זאגט "שמע ישראל".

מען קען ניט פארשטיין "דרכי ה'", אזא צדקת וואס איז דורכגעגאנגען די מלחמה און אפגעגעבן דעם גאנצן לעבן צו האדעוווען קינדער אין דעם ריכטיגן וועג, "דור ישרים יבורך", זאל האבן אזויפיל יסורים?!

די מאמע האט זייער ליב געהאט צו זינגען. זי האט הנאה געהאט פון ניגונים און חזנות שטיקלאך און לידער אויף אידיש א.ד.ג. די מאמע איז געווען די ערשטע צו קריגן אין פאריז א פאציפון, מיט פלאסטינקעס (רעקארדס) פון חזנים ווי פינטשיק, רוזנבלט און אנדערע.

איידער מען האט איר גענומען אין שפיטאל האט זי דאמאלסט געענדיקט ביי **"השיר והשבח.."** און **"התהלה והתפארת לחיי עולמים"**. דער עיקר וואס זי האט געזונגען גאר אפט איז **"זאל שוין זיין די גאולה און משיח זאל שוין קומען"**. זי פלעגט אוסשרייען **"משיח זאל שוין קומען"** מיט איר לעצטע כחות. די אייניקלאך, האבן געזאגט אז די באבע וועט זיכער ברייננגן משיח'ן, געדיינקסט ווי די באבע פלעגט זינגען מיט אירע אלע כחות **"משיח זאל שוין קומען"**?!

אין שפיטאל האבן מיר איר געמאכט פריילעכער מיט די פארשידענע געזאנגען. זי האט געהאט א גרויסן חוש אין נגינה און זייער ריכטיג געזונגען די ניגונים מיט די אלע ווערטער. ווען מען פלעגט זינגען דעם ניגון "דער רבי האט געהייסן פריילאך זיין" האט מען ניט געקענט אויספירן און זינגען די ווערטער "טרינקן ווייַן" ווייל די מאמע איז אין אזא צושטאנד וואס קען נישט טרינקען. אבער דער ניגון "אויפ'ן פריפיטשעק ברענט א פייערל" איז יא געווען געפאסט און זי האט געענדיקט מיט איר שוואכן קול **"וויפל טרערן ליגן אין די אותיות, טרערן און געוויין.."**.

אין שפיטאל האבן מיר געקענט זען ווי אלע אידן זיינען מלאים מצוות כרמון. די סאטמער ביקור חולים האבן געטאן די מצווה אויפן שענסטן אופן, מיט ווארעמע עסן יעדן טאג און מיט א גוט ווארט.

אויך זיינען געקומען פרויען צו זיין מיט דער מאמע'ן און אונז אביסל פארגרינגערן. ספעציעל קען מען נישט פארגעסן מרת ברײנדל שווארץ, וואס איז געווען א כלה, זי האט אלץ געלייגט אויף א זייט, און איז געקומען ערב שבת צו באזוכן דער מאמע'ן זי האט עס געטאן מיט'ן גאנצען הארצן און מיט ליבשאפט.

בשעת זי האט גענעצט דער מאמע'ס ליפן מיט א ביסעלע וואסער, האט זי אונטערגעזונגען: "געטס אריין א נחמה'לע אין א אידישע נשמה'לע". אזעלכע ווארעמע און זיסע ווערטער!

דער אמת איז, אז די מאמע האט זיך געגרייט אויף דעם, אבער מיר האבן ניט פארשטאנען. זי האט גענומען אויף זיך די יסורים.

די לעצטע פאר טעג, איידער מען האט איר איינגעשלעפערט אין שפיטאל צוליב א פראצעדורע (פון וואס זי איז דערפון מערניט אויפגעשטאנען), האט זי אונז געבעטן, יעדער איינע פון די דריי טעכטער, צו האלטן איר האנט און א קוש טאן אין פנים און זי האט זיך מיט אונז געזעגנט...

יעדן מאל וואס מען האט איר גענומען שטעכן האט זי געזאגט "יחי!"

און מען האט איר גענומען מאכן איינע פון די לעצטע פראצעדורעס, האב איך איר געפרעגט: וואס מאכסטו, מאמע? האט זי געענטפערט "ב"ה". אלעמאל איז ג-ט'ס נאמען געווען אויף אירע ליפן. האב איך איר געזאגט: "זאג יחי!" און דו וועסט פילן גוט. און דאס איז געווען דער לעצטער "יחי אדוננו" און אירע לעצטע ווערטער, ווייל מער איז זי ניט אויפגעשטאנען פון די פראצעדורע (וואס האט דערפירט צו א סאך קאמפליקאציעס).

שבת ז' כסלו, ה'תשס"ד, האט השי"ת צוגענומען פון אונז אונזער מאמע'ן...

די מאמע האט איבערגעלאזט דריי דורות פון חסידישע משפחות. א סאך פון זיי זיינען שלוחים, רבנים, און מחנכים.

איר עלסטע זון, הרב מרדכי בעלינאוו, איז סגן אב בית דין פון דער "וועד רבני ליובאוויטש" פון פראנקרייך. איר צווייטע זון, הרב יצחק בעלינאוו, איז א חשובער רב אין מילאן, איטאליע.

די מאמע'ס טעכטער זיינען: מרת ביילא בראנשטיין, וואס איז אן איבערגעגעבענע מחנכת אין דער "בית חיה מושקא" מיידל שולע, מרת חנה מאראזאוו, וואס ארבעט מיט דעם רבי'ן מה"מ'ס מבצעים פון נשי חב"ד, און מרת פרומע בעלינאוו, וואס איז אן איבערגעגעבנע מחנכת אין דער לויבאוויטשער ישיבה.

דער לעצטע שבת פון אונזער מאמע'ס לעבן איז געווען שבת פרשת "ויצא", און מיר פילן אזוי ווי בא יעקב אבינו: "יצא זיוה, יצאה הודה, יצא הדרה..", נאר אזוי ווי זי האט אונז באוויזן דרכי החסידות און מיר זיינען דאך חסידים פון רבי'ן, דארפן מיר זיך אנהאלטן אין דער "קליאמקע" און פארבייטן איר "זיסן קוש" פאר א חסידישן קוש, און מערער פארשפרייטן די מעינות אין חוצה ביז "קאתי מר" מיר וועלן שוין זוכה זיין צו דער התגלות פון משיח "נאוו".

זכרה לא ישכח מפי זרעה ומפי זרע זרעה

דער אייניקל החתן **יוסף יצחק מאראזאוו** האט געשריבן וועגן דער באבען:

האט איר געהערט די נייעס? באבי פון פאריז קומט! יע, ביי אונז אין שטוב פלעגט מען איר רופן "באבי פון פאריז", און יעדן מאל ווען זי פלעגט פליען פון פראנקרייך קיין ברוקלין, פלעגט בא אונז אייניקלך זיין א גרויסע שמחה.

באבי פלעגט אריינקומען אין שטוב מיט א גרויסן שמייכל, איר פנים האט געשיינט מיט א פרייליכקייט און לעבדיקייט. באבי איז דאך געוועזן דער עמוד פון אונזער משפחה.

עטליכע מאל א יאר, פלעגט באבי קומען קיין ניו-יארק מיט פעקלך, און קליידער, און מתנות פאר אלע אירע טעכטער און אייניקלאך.

אין יאר תשנ"ב (1992) ווען איך בין געווען עלף יאר אלט. בין איך געפארן פון ניו-יארק באזוכן באבי אין פאריז.

בכלל איז באבי געווען א מסודרת און יעדן טאג האט זי געריייניקט די שטוב. ערב שבת פלעגט זי אנצינדן די ליכט לאנג פאר'ן זמן.

אין יאר תשנ"ח, ווען איך בין אלט געווען 17 יאר, האבן באבי און זיידי זיך איבערגעצויגן קיין אמעריקע.

יעדן שבת פלעג איך, און מיינע ברידער און שוועסטער, עסן ביי באבי, און איך האב געפראוועט מיט איר כמעט יעדן פסח סדר. געזונגען האבן מיר אין רוסיש, אידיש און לשון הקדש, די ניגונים "ניע דזשוריצי כלאפצי", "דער רבי האט געהייסן פריילאך זיין" און דער ניגון "יחי" האט די באבי ליב געהאט די מערסטע, און מען האט דאס געזונגען יעדן שבת.

קיין שאלה איז עס ניט אז די באבע האט דורכגעלעבט א שווערן לעבן סיי אין רוסלאנד סיי אין פאריז און אפי' אין אמעריקע. אבער זי האט אריינגעלייגט אלע אירע כוחות אז די משפחה זאלן בלייבן פרומע און חסידישע אידן. אין רוסלאנד, און אין פאריז האט זי אויסגעהאדעוועט קינדער יראי שמים און תלמידי חכמים און אייניקלאך חסידים און שלוחים פון רבי'ן.

אויף דער באבען קען געזאגט ווערן ווי עס שטייט אין גמרא (ב"מ פה, א) אז דער וואס איז זיך עוסק אין תורה און זעהט אז די קינדער און קינד'ס קינדער זאלן זיך אויך עוסק זיין אין תורה, איז ה' מבטיח אז די תורה וועט ניט פארגעסן ווערן פון די משפחה אויף אייביק. און ווי די גמ' פירט אויס מיט דעם פסוק "לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם".

הרה"ח שמואל דוד בלינוב ע"ה

הרה"ח ר' **שמואל דוד בלינוב** ע"ה נולד לאביו ר' אברהם אשר ואמו מרת ביילא בח"י כסלו עת"ר (ויש אומרים שבשנת תרס"ח-ט). היה דור שישי לר' מרדכי פוזנר, אחיו של רבינו הזקן.

בצעירותו למד בישיבת תומכי תמימים בנעוול (בין השנים תרפ"ד-תרצ"ה), ובבית המדרש לרבנים אצל הרה"ח ר' שמואל לויטין. הוא למד חסידות אצל הרה"ח ר' מאיר שמחה חן, וכן למד את המשך תרס"ו עם הרה"ח ר' חוניע מרוזוב. לימים סיפר, שבקטעים מסויימים של המאמר, היה ר' חוניע פורץ בבכי...

בין השנים תרפ"ח-תרפ"ט נסע לתקופה מסויימת ליקטרינוסלב, שם למד בחבורתא עם הרה"ח ר' נחום לבקובסקי ועם הרה"ח ר' מענדל פוטרפס, שהחשיבו כחבר קרוב.

בתקופה זו נכנס שלוש פעמים ליחידות אצל כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ.

על אחד מביקוריו אצל הרבי הריי"צ, בשבת פרשת "ויחי" תרפ"ה, סיפר הרה"ח ר' שמואל לויטין:

באותו ביקור הגיע ר' שמואל דוד יחד עם אביו, הרה"ח ר' אברהם אשר בלינוב. באותה שבת נכנס הרבי הריי"צ לבית הכנסת לומר חסידות, ור' אברהם היה עדיין במקווה ולא הספיק להגיע לבית הכנסת, מכיוון שהיה צולע. הרבי שאל היכן הוא, ולאחר ששמע שהוא במקווה, המתין לבואו. רק לאחר שהגיע, החל הרבי באמירת המאמר ד"ה "בא וראה כמה גדולים נמוכי לב לפני הקב"ה".

בשנת תרצ"ה התחתן עם זוגתו – תלחט"א – מרת חוה תחי' לבית

גולדשמיד (בתו של הרה"ח ר' ירחמיאל דער רב, ונכדתו של הרה"ח ר' מוטל'ע דער דיין). החתונה התקיימה בעיר וויניגראד, וזמן קצר אחר-כך עברו לקלימאוויטש, שם התגוררו עד תחילת המלחמה.

זמן קצר לפני פרוץ מלחמת העולם השניה העתיקו את מגוריהם למוסקבה, ולאחרי המלחמה עברו לסמרקנד, שם התקבץ ריכוז גדול של אנ"ש. היה מכניס אורחים גדול מאוד, ולא היסס לשים נפשו בכפו ולהכניס לביתו אפילו אנשים חולים בצרעת מדבקת! באותן שנים גם ארגן את המלווה-מלכה, במהלכה סיפר הרה"ח ר' יהודה חיטריק סיפורי חסידים, ובסיומה היה מנגן ניגון מיוחד, שיודעיו ומכיריו מכנים "ר' שמואל דוד'ס ניגון".

מסמרקנד הצליח לצאת עם חלק

וידוע דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע נשיא דורנו, שכשם שצריך אדם לדעת חסרונות עצמו כן צריך לדעת מעלות עצמו, ורואים במוחש שכשרוצים-מנצלים זה, כוונתי לדעת המעלות וההתעוררות בעצמו, כחות יותר עמוקים. ומכש"כ וק"ו ע"פ המובא שככל שיגדלו הכחות הניתנים מלמעלה, גדולה גם האחריות והיכולת. ולא עוד אלא שגם ניתוסף עי"ז בהצלחה. ועד"מ "יהיב חוכמתא לחכימין", לחכימין דוקא, וק"ל.

וכיון שהכל בהשגחה פרטית, וכתב מכתב הנ"ל בהתעוררות, יהי רצון שינצלה להפצת החסידות בכל מקום שידו מגעת, וכידוע דרישת והכרח השעה בהפצת המעינות חוצה, ובפרט שנמצאים אנו בשנת המאתים להסתלקות הילולא של הבעש"ט, שנת סגולה להפצת מעינותיו שהיא היא תורת החסידות.

בברכה לבשו"ט ולפורים שמח

אחד ממכתבי הרבי לר' שמואל דוד בלינוב י"ב אדר תש"כ

גדול מאנ"ש באשלונים המפורסמים. הוא היה בקבוצה האחרונה שיצאה מרוסיה, והרכבת הייתה צריכה לצאת בשבת קודש. הרבנים התירו לנסוע ברכבת זו מטעמי פיקוח נפש, אולם ר' שמואל דוד לא הסכים לנסוע, ופעל על עוד כמה מאנ"ש שלא יסעו בשבת. לפועל הצליחו להשיג מונית מיד בצאת השבת, והגיעו לבית הנתיבות. שם התברר שאירע נס מופלא והרכבת נשארה עומדת, מסיבה בלתי נודעת, עד צאת השבת, כאילו ממתינה לר' שמואל דוד...

בשנת תש"ז נסע לפריז, שם זכה לפגוש לראשונה את כ"ק אדמו"ר מה"מ שהגיע לקבל את פני אמו הרבנית חנה ע"ה.

עם הגיעו לפריז התמנה למלמד ב'חדר' החב"די שנפתח באותן שנים. בשנת תשי"א השתלם בלימודי שחיטה, ומאז ועד תשד"מ שימש כשוחט. בתפקידו זה ראו במוחש את יראת השמים הגדולה שלו, כאשר היה מחמיר מאוד בבדיקות יסודיות של הבהמות ששחט.

בכל בוקר לפני העבודה, היה לומד חסידות בשופי. הרב שלום מענדל קלמנסון, שהיה שכנו שנים רבות, מספר כי פעמים רבות היה מתעורר בשעות הבוקר המוקדמות למשמע קולו של הרב בלינוב הלומד את החת"ת בעיון, תורה אור ומאמרי כ"ק אדמו"ר מה"מ. הוא היה לומד בקול רם, כאחד שלומד עם חברותא...

בכל זמן שהותו בפריז השקיע כוחות רבים בבית הכנסת החב"די באוברווילייע, ודאג למניין במקום. הוא עצמו היה סמל לעבודת התפילה, כאשר היה מתפלל בקול רם ובאיטיות, תוך התבוננות במילות התפילה בשילוב עם נגינה חב"דית עם ניחוח של פעם.

היה בעל צדקה גדול, והרבה לתת מתן-בסתר. פעם הגיעו לביתם כמה אברכים שקיבצו כסף למטרות צדקה, ור' שמואל דוד לא היה בבית. זוגתו שאלה אותם כמה הוא רגיל לתת, והללו נקבו בסכום גדול

מאוד. כמובן שהיא הביאה להם את מלוא הסכום, ומאז הכירה פרט נוסף באישיותו המיוחדת של בעלה.

בשנת תשל"ב זכה לנסוע ל"בית חיינו", ובהיותו ביחידות, אמר לו הרבי בין השאר "מיר זיינען דאָך משפחה".

בסוף שנות הנו"נים עבר להתגורר בקראון הייטס.

בשנים האחרונות סבל מבעיות בריאות קשות, ואושפז פעמים רבות בבית הרפואה. גם בבית הרפואה המשיך בהנהגותיו החסידיות, וכאשר הביאו לו פעם לשמוע קלטות משיחות הרבי, הגיב בהתרגשות ושמחה עצומה.

למרות מצבו הקשה, דאג תמיד לעודד את בני המשפחה ולנסוך בהם תקווה וביטחון. תמיד מצא מילה טובה לנכדים שנכנסו אליו, והפיח בהם רוח חיים ושמחה.

זמן קצר לפני פטירתו רצו הרופאים לקצץ בזקנו לצורך טיפולים רפואיים. לאחר התייעצות עם רבנים, הביעה המשפחה את הסכמתה. לפועל, עזר לו השי"ת לשמור על הדיקנא קדישא, וברגע האחרון מצאו הרופאים פתרון שאיפשר להם להשאיר את הזקן בשלימותו.

לאחר יותר משמונה שנים של סבל, בהן טיפלה בו זוגתו תחי' במסירות אין קץ, למרות מצבה הבריאותי הקשה – נלב"ע בערב שבת קודש, י"ד שבט תשס"ג.

ברגעיו האחרונים בעלמא דין הספיקו בני משפחתו להניח לו את התפילין, ולומר יחד איתו קריאת שמע ו"יחי אדוננו".

לימוד בכולל לאחר החתונה

מענה כ"ק אדמו"ר מה"מ לזוג שכתבו שבתוכניתם שהבעל ילמד בכולל לאחר הנישואין:

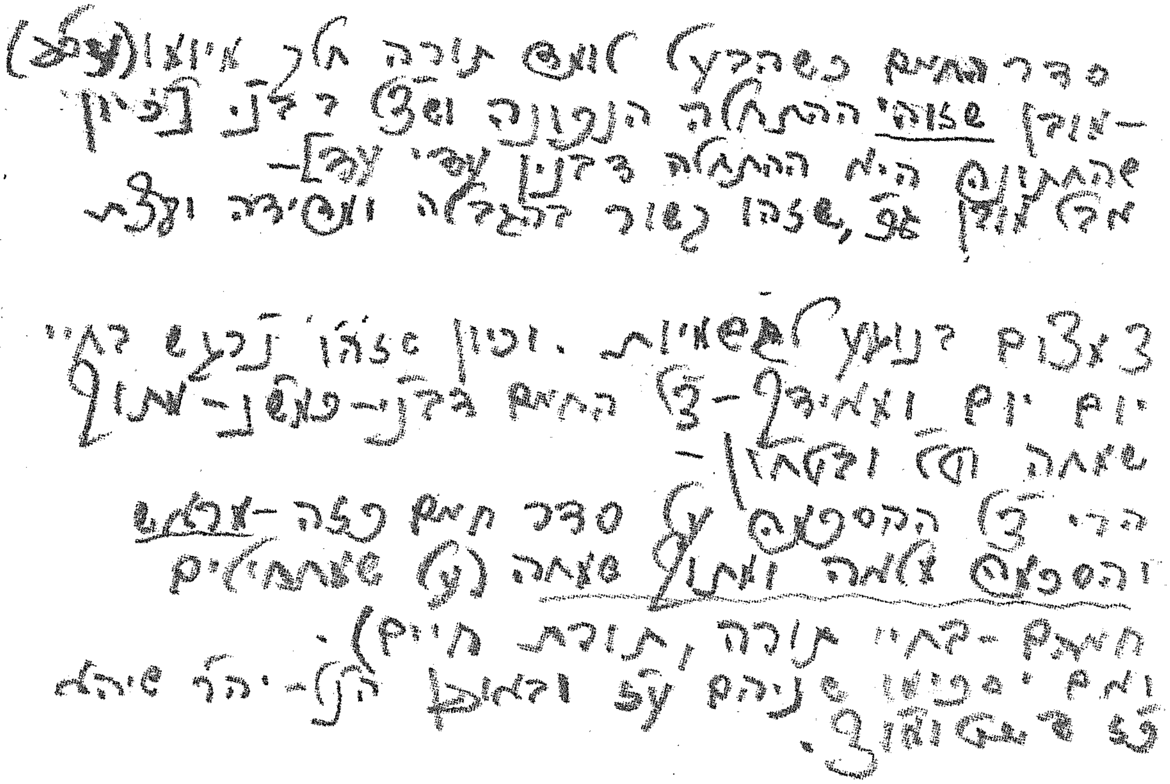

סדר החיים כשהבעל לומד תורה חלק מיומו (עכ"פ) – מובן שזוהי ההתחלה הנכונה ושצ"ל בבנ"י [כיון שהחתונה היא ההתחלה דבנין עדי עד] –

אבל מובן ג"כ, שזהו קשור בהגבלה ומדידה וקצת צמצום בנוגע לגשמיות. וכיון שזהו נרגש בחיי יום יום ומאידך – צ"ל החיים דבנ"י – כמש"נ – מתוך שמחה וט"ל [= וטוב לבב] ובטחון –

הרי צ"ל ההסכמה על סדר חיים כזה – מראש והסכמה מלאה ומתוך שמחה (על שמתחילים חייהם – בחיי תורה, תורת חיים).

ואם יסכימו שניהם ע"ז ובאופן הנ"ל – יה"ר שיהא כ"ז בשטומו"צ.

רפואה ע"י שמירת דיני הכשרות וטהרת המשפחה

מענה לאשה שביקשה ברכה לרפואה שלימה

א כשר'ה (באמת) קיך [= מטבח כשר] ודיני טהמש"פ [= טהרת המשפחה] [אל יירא ואל יתבייש לומר לה זה – כי זהו על אחריותי ובשמי. וסו"ס [= וסוף סוף] יצליח] ויסבירה שהעיקר הקיום בפועל, אף שאין מבינים (וכמו ברפואות גשמיות), ואף שאומרים שאין מאמינים כו' – אין זה משנה המציאות (שבאמת כן מאמינים).

הסדר בעבודת ה'

מענה לא' שכתב לרבי, בהמשך להוראת הרבי לעסוק בלימוד התורה באופן "כדבעי לי' למעבד", וכתב לרבי שזוהי עבודה גדולה מאוד, ושאל איך להגיע לזה

ידוע הסדר הרגיל (מלבד במקרים יוצאים מן הכלל) בקדושה – ללכת צעד אחר צעד (ע"ד חנוכה – שמוסיפים נר א' ליום)

בטח מפריע לתומ"צ – וא"כ בטח בא מהיצה"ר. ואחז"ל: המעשה הוא העיקר.

לזכות

החתן התמים **יוסף יצחק** שי' והכלה המהוללה מ' **שרה** תחי'

מאראזאוו

לרגל נישואיהם בשעטומו"צ יום חמישי כ"ז אדר ב' ה'תשס"ה

נדפס על-ידי הוריהם

הרה"ת ר' **צבי הירש** וזוגתו מרת **חנה** שיחיו **מאראזאוו**

הרה"ת ר' **אהרן מרדכי** וזוגתו מרת **חיילא** שיחיו **כ"ץ**

וזקניהם

הרה"ח הרה"ת ר' **מנחם מענדל** וזוגתו מרת **רייזל** שיחיו **מאראזאוו**

מרת **מאריאשא** תחי' **גארעליק (שגלוב)**

מרת **גאלדא** תחי' **כ"ץ**

הרה"ח הרה"ת ר' **יעקב אליעזר** וזוגתו מרת **ברכה** שיחיו **הערצאג**

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' **שמואל דוד** בן הרה"ח הרה"ת ר' **אברהם אשר** ז"ל

הרבנית מרת **חווה** בת הרה"צ **ירחמיאל** ז"ל **בעלינאוו**

הרה"ח הרה"ת ר' **שלמה** בן הרה"ח הרה"ת ר' **יהושע הכהן** ז"ל **כ"ץ**